

Uskonnotutkijan uusi tuleminen

Riku Hämäläinen ja Heikki Pesonen
Helsingin yliopisto

Suomen- ja ruotsinkielisten uskontotieteellisten artikkeleiden julkaisukanavat ovat pitkään olleet varsin rajalliset. Mahdollisina foorumeina ovat toimineet – tekstin näkökulmasta ja aiheesta riippuen – joko lähitieteiden lehdet ja aikakauskirjat (kuten Suomen Antropologi, Elore tai Sosiologia-lehti) tai Teologinen Aikakauskirja, joka on ollut monelle, ainakin helsinkiläiselle uskontotieteilijälle ainoa mahdollinen julkaisuvaihtoehto.

Englanninkielisten uskontotieteellisten tekstien julkaisukanavia on tarjolla runsain mitoin, ja Suomessakin on julkaistu jo vuodesta 1965 aikakauskirjaa Temenos, joka on ainoa vieraskielinen uskontotieteellinen julkaisu Pohjoismaissa. Myös verkossa julkaistaan nykyään monia, usein open access -periaatteella toimivia uskonnon tutkimiseen keskittyneitä aikakauskirjoja. Näistä yhtenä tuoreimmista voidaan mainita Donner-instituutin julkaisema, kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä Approaching Religion (<http://ojs.abo.fi/index.php/ar/index>).

Näiden kahden suomalaisin voimin ylläpidettävän aikakauskirjan rinnalle on ollut jo pitkään tarvetta kotimaisilla kielillä tuotettavalle ja verkossa ilmestyvälle tieteelliselle julkaisulle. Tähän tarpeeseen vastaamaan perustettiin vuonna 2005 Uskonnotutkija – Religionsforskaren – verkkojulkaisu, joka tarjosi avoimesti saatavilla olevia, suomen- ja ruotsinkielisiä uskontotieteellisiä artikkeleita. Aktiivisen alun jälkeen julkaisemisen tahti hiipui ja lopulta loppui joksikin aikaa toimittajien siirtyessä uusiin tehtäviin. Vuonna 2011 Suomen Uskontotieteellinen Seura päätti ottaa vastuun verkkojulkaisun jatkamisesta, samalla varmistaen lehden jatkuvuuden muuttuvissa tilanteissa. Lehden toimituskunnassa on edustettuna Helsingin, Turun ja Itä-Suomen yliopistojen sekä Åbo Akademin uskontotieteen oppiaineet. Toimituskunta koostuu oppiaineiden vakituisista opettajista.

Tämä on uudistuneen lehden ensimmäinen numero. Jatkossa Uskonnotutkija ilmestyy kaksi kertaa vuodessa ja siinä tullaan julkaisemaan artikkeleita, katsauksia ja kirja-arvosteluita. Artikkelit-osiossa julkaistaan uskontotieteen kenttää monipuolisesti edustavia tieteellisiä artikkeleita, jotka käyvät läpi vertaisarvioinnin. Tämän numeron artikkeleissa uskontotieteellisen tutkimuksen laaja-alaisuus tulee jo näkyville, aiheiden ja näkökulmien vaihdellessa saksalaisten muslimijärjestöjen saarnojen moraalipsykologisesta tarkastelusta uskontoarkeologisen tutkimuksen semioottisen analyysin kautta varhaisirlantilaisen kirjallisuuden tutkimuksen tarkasteluun.

Katsauksissa esitellään ja tarkastellaan uskontotieteen kannalta kiinnostavia aihealueita. Osi-
ossa julkaistaan myös konferenssiraportteja ja väitöstilaisuuden johdantoluentoja, lectio prae-
cursorioita. Tässä numerossa ovat edustettuina kaikki edellä mainitut. Kirja-arvosteluissa esi-
tellään ja arvioidaan uskontotieteen kannalta kiinnostavia tutkimuksia. Tässä numerossa arvi-
oitavana ovat uskontotieteilijä Salome Tuomaalan väitöskirja suomalaisten naisten aborttikok-
emuksista sekä folkloristi Merja Leppälahden tietokirja kotimaisista uskomus- ja fantasia-
olennoista.

Uskonnontutkijan tarkoituksena on tarjota referee-julkaisu, jossa tutkijoiden ja jatko-opiskeli-
joiden on mahdollista julkaista tutkimustuloksiaan melko nopealla aikataululla. Lehti ottaa
koko ajan vastaan eri kategorioihin liittyviä ehdotuksia ja käsikirjoituksia. Lehden toinen kes-
keinen päämäärä on tarjota helposti saatava sekä vapaasti luettavissa oleva verkkolehti. Näin
Uskonnontutkija – Religionsforskaren –verkkojulkaisun tarkoituksena on tavoittaa myös muita
kuin yliopistojen uskontotieteen oppiaineiden piirissä toimivia tutkijoita, tohtorikoulutettavia
ja opiskelijoita. Avoimesti saatavilla olevan verkkojulkaisun kautta uskontotieteellisen tutki-
muksen tuloksia on mahdollista hyödyntää helpommin myös yhteiskunnallisessa keskuste-
lussa ja opetuksessa.